

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Художньо-педагогічний факультет
Кафедра образотворчого та декоративно-прикладного
мистецтва**

Тези III Всеукраїнської науково-практичної конференції

**УКРАЇНСЬКИЙ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ МИСТЕЦЬКІ
ПРОСТОРИ:
ІСТОРИЯ, ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА**

Український та європейський мистецькі простори: історія, теорія, практика: Тези III Всеукраїнської науково-практичної конференції / упоряд. О. А. Сташук, Л. В. Крайлюк. – Рівне: РДГУ, 2019. 220 с.

Упорядники:

Сташук О. А., кандидат педагогічних наук, професор кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва РДГУ;

Крайлюк Л. В., кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва РДГУ

До збірника увійшли матеріали наукових пошуків у галузі мистецтвознавства, музеєзнавства і культурології, мистецької педагогіки та практики дослідників Києва, Полтави, Жешува (Польща), Нового Сончу (Польща), Харкова, Івано-Франківська, Острога, Запоріжжя, Рівного.

ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО, ДЕКОРАТИВНЕ МИСТЕЦТВО, ДИЗАЙН

1. **Стоколос Надія**, доктор історичних наук, професор кафедри культурології та філософії Національного університету «Острозька академія», **Шеретюк Руслана**, доктор історичних наук, професор кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Набутки садово-паркового мистецтва Волині крізь призму діяльності Вацлава Борейка (перша половина XIX ст.)*.
2. **Ямборко Ольга**, кандидат мистецтвознавства, доцент ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». – *Образотворчий стиль килимів Олександра Саєнка 1920-х років*.
3. **Істоміна Галина**, кандидат мистецтвознавства, науковий співробітник Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАНУ. – *Сучасне професійне і народне мистецтво кераміки в Україні кінця XX – початку XXI століть: глобалізаційні впливи*.
4. **Крайлюк Любов**, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Ремінісценції традиційної монументальної пластики в проєктній графіці Ніла Хасевича*.
5. **Саєнко Тетяна**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри образотворчого мистецтва Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. – *Народний костюм у творчості художників сучасності*.
6. **Маслова Світлана**, старший викладач Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. – *Ф. Гундертвассер. Поєднання художньої творчості з архітектурною практикою*.
7. **Локшук Ірина**, старший викладач кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Західне Полісся: тканини майстрів с. Велимче Ратнівського району*.
8. **Перетяцько Іван**, магістрант кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Філософські основи творчості Густава Клімта (на прикладі «Університетських картин»)*.
9. **Підцерковна Ярослава**, старший викладач кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Дерев'яні дитячі меблі тимчасового користування в інтер'єрі поліської хати*.

10. **Чернієнко Віра**, старший викладач кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Симпозіум як форма інтеграційних впливів на мистецькі процеси.*
11. **Болкун Наталія**, магістрантка кафедри образотворчого мистецтва Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. – *Творчість кременчуцького художника Дмитра Короля в контексті традиційної витинанки.*
12. **Дибач Ірина**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Взаємозв'язок людини і природи через призму мистецтва.*
13. **Усенко Олена**, магістрантка кафедри образотворчого мистецтва Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. – *Традиції вишивки на Полтавщині.*
14. **Павлюк Дарина**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Мистецькі погляди на проблему еміграції молоді.*
15. **Галушко Яна**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Дивосвіт казкових образів Марії Приймаченко в культурному просторі сучасності.*
16. **Яремчук Дарина**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Естетизм як стильова домнанта імпресіонізму.*
17. **Клімова Катерина-Алісія**, магістрантка кафедри образотворчого мистецтва Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка – *Графічний портрет у творчості полтавського художника Миколи Підгорного.*
18. **Лаврук Ольга**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Тематика бджільництва у філателії пострадянських країн: історичні аспекти.*
19. **Шепілов Олександр**, магістрант кафедри образотворчого мистецтва Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка – *Місце живописного натюрморту в інтер'єрі.*
20. **Давидюк Надія**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Функціональне призначення батику в країнах Стародавнього Сходу.*
21. **Усик Олена**, магістрантка кафедри культурології і музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету – *Народний одяг у системі цінностей української культури.*

22. **Карповець Віта**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Інтерпретація творчості Ліни Костенко в українському мистецтві*.
23. **Гаврилюк Василина**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Філософія буття та її художні інтерпретації у вічзньому декоративно-прикладному мистецтві*.
24. **Філімонова Дарина**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Фотомистецтво Рівненщини: персоналії сьогодення*.
25. **Поздняковська Ольга**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Двері як один зі стилеутворюючих елементів інтер'єру*.
26. **Молдаванцев Владислав**, магістрант кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Сучасні підходи до komponування християнських храмових споруд в Україні*.
27. **Сучкова Катерина**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Сюрреалістичне мистецтво Рене Магрітта як джерело творчих інспірацій*

ХОРЕОГРАФІЧНЕ, ТЕАТРАЛЬНЕ ТА МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО

1. **Швидків Галина**, Заслужений працівник культури України, доцент кафедри пісенно-хорової практики та постановки голосу Рівненського державного гуманітарного університету. – *Взаємозв'язок педагогічних принципів видатних фундатора львівської вокальної школи Валерія Висотського та видатного педагога Олени Муравйової*.
2. **Маркевич Лариса**, старший викладач кафедри хореографії Рівненського державного гуманітарного університету – *Модернізація української балетної вистави в 60-80 рр. як переінтонування сфери мислення балетмейстерів*.
3. **Кучина Наталія**, кандидат наук з соціальних комунікацій, доцент кафедри культурології і музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету – *Музичні фестивалі Рівненщини*.
4. **Легка Ілона**, старший викладач кафедри хореографії Рівненського державного гуманітарного університету – *Сучасні вимоги до методики викладання сценічного танцю в закладах освіти*.

5. **Самохвалова Алла**, старший викладач кафедри хореографії Рівненського державного гуманітарного університету – *Соціальні танці – радість, що дарує українська народна культура.*
6. **Панасюк Анастасія**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Макс Ріхтер та Ніко Мьюлі: паралелі творчості.*
7. **Сімакова Світлана**, магістрантка Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди – *Історико-культурні умови формування художнього образу в музичному мистецтві доби класицизму.*
8. **Залевська Вікторія**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Творчість поета-пісняра Петра Фатенка.*

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА І КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКЕ СЕРЕДОВИЩЕ

1. **Bugajska-Bigos Iwona**, dr hab. Państwowej Wyższej Szkoły w Nowym Sączu (Polska), **Anna Steliga**, dr Wydziału Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego (Polska). – *Sztuki plastyczne w edukacji – nowe oblicza i wyzwania.*
2. **Сташук Олександр**, кандидат педагогічних наук, професор кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Тональне вирішення академічного рисунку в контексті сучасної мистецької освіти.*
3. **Steliga Anna**, dr Wydziału Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego (Polska), **Bugajska-Bigos Iwona**, dr hab. Państwowej Wyższej Szkoły w Nowym Sączu (Polska). – *Sztuki plastyczne jako forma wspierania rozwoju dzieci i młodzieży.*
4. **Власюк Олена**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Формування художнього досвіду студентів засобами декоративно-прикладного мистецтва.*
5. **Ганжа Микола**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Використання навчально-виховних властивостей мистецтва дизайну – виклик сьогодення в освітньому середовищі.*
6. **Чернюшок Ольга**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського

- державного гуманітарного університету – *Розвиток креативного мислення у підготовці майбутніх художників-педагогів.*
7. Глушук Оксана, старший викладач кафедри культурології та музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету – *Мистецько-освітній потенціал креативних просторів у міському середовищі*
 8. Кулінка Ірина, магістрантка кафедри культурології і музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету – *Культурно-мистецькі проєкти в культурно-дозвілєвій практиці Рівненського обласного краєзнавчого музею.*
 9. Ковтун Анна, магістрантка кафедри образотворчого мистецтва Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка – *Педагогічний потенціал квілінгу.*
 10. Рудописов Євген, магістр, вчитель образотворчого мистецтва дитячої школи мистецтв №1 (м. Запоріжжя) – *Особливості вивчення парадного портрета в загальноосвітній школі.*
 11. Єфимець Людмила, магістрантка кафедри культурології і музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету – *Туристична сфера України як сегмент культурної політики держави: історія та історіографія проблеми*

Підсумовуючи, можна стверджувати, що техніка малювання пластиліном має право посісти належне місце в методиці образотворчого мистецтва та бути використаною в освітньому процесі для різних вікових категорій учнів та вихованців.

Список використаних джерел:

1. Вільна енциклопедія «Вікіпедія» [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%BB%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F>
2. Ландик М.І., Ангелова В.В. Л 22 Незвичайне використання звичайного пластиліну – Полтава: Дивосвіт, 2018. – 40 с.
3. Нова українська школа // Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
4. Особливості ліплення та його вплив на розвиток дитини // Режим доступу: <http://allforchildren.com.ua/plastilin11.htm>

**Кулінка Ірина,
магістрантка кафедри культурології
Рівненський державний гуманітарний університет**

КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКІ ПРОЕКТИ В КУЛЬТУРНО-ДОЗВІЛЛЄВІЙ ПРАКТИЦІ РІВНЕНСЬКОГО ОБЛАСНОГО КРАЄЗНАВЧОГО МУЗЕЮ.

У далекому 1940-му році розпочав свою роботу Рівненський обласний краєзнавчий музей. Згідно з постановою КП(б)У новостворений заклад мав збирати, експонувати і вивчати матеріали про природу Полісся і Рівненщини, її багатовікову історію [2; 4] . Перший директор новоствореного музею П. Слабоспицький основну увагу наукових співробітників В. Кубинського, Ю. Шумовського, Й. Панека зосередив на експедиційній роботі завдяки чому поповнювалась музейна колекція [9]. У теперішній час фонди Рівненського обласного краєзнавчого музею становлять близько 140 тисяч експонатів.

Постійна експозиція музею виставлена в 23 залах. Красу та неповторність природи Рівненщини можна відчутти в залах, що розповідають про рослинний та тваринний світ, водні багатства, геологію краю. Оригінальними є експозиції, що представляють археологічні та етнографічні матеріали. Унікальними експонатами Рівненського краєзнавчого музею є твори волинського іконопису, колекція стародруків та графіки, скульптури, предмети козацької доби, Першої та Другої світових воєн тощо. Окрасою мистецької збірки музею є роботи відомого польсько-італійського скульптора Томаша-Оскара Сосновського — вони виконані з білого мармуру в стилі академічного неокласицизму, відзначаються високою технікою та довершеністю форм [1; 3; 6].

Впродовж всього свого існування музей не тільки поповнював арсенал своїх експонатів, але й налагоджував роботу з людьми, втілюючи задля зацікавлення публіки різноманітні культурно-мистецькі проекти, про які далі власне і піде мова.

Уже протягом 27-ми років Рівне приваблює туристів та жителів міста не лише спідвеєм, але й прекрасним фестивалем народної творчості, ім'я якого — «Музейні гостини». На час проведення фестивалю до Рівного звідусіль з'їжджаються майстри декоративно-ужиткового мистецтва. Ідейним натхненником фестивалю була працівник Рівненського обласного краєзнавчого музею, етнограф Алла Українець, з ініціативи якої у 1992 році відбувся перший фестиваль «Музейні гостини». Фестиваль полюбився рівнянам, і став не просто окрасою міста, а і його доброю традицією, візитівкою, навіть не побоюся цього слова брендом. Все починалося з невеликої групи майстрів декоративно-ужиткового мистецтва, які берегли українські традиції, щирим серцем любили свою справу і намагалися популяризувати всі ті знання і вміння, які дійшли до нас від наших предків. І в рамках фестивалю їм це вдалося зробити якнайкраще.

Приємною тенденцією стало те, що з кожним роком фестиваль розростається, доповнюється новими майстрами, новими умільцями і відповідно розширював свої межі. Коли на початку фестиваль розміщувався на території музею, то тепер на час святкування весь парковий ансамбль «Лебединка»

буквально потопає у палатках із різноманітними виробами із лози, дерева, соломи, бісеру, глини, вишивки тощо.

Варто відмітити особливо вдало підібрану дату проведення фольклорно-етнографічного свята – 18 травня. І річ не тільки в тому, що сонячна травнева погода якомога краще сприяє проведенню «Музейних гостин», а й тому, що 18 травня – це Міжнародний день музею! Таким чином до святкування професійного свята працівників музеїв одним махом долучаються і рівняни, і гості нашого міста. Як на мене, це чудово!

Ідея проведення такого фестивалю дійсно заслуговує окремої похвали, бо в наш час питання збереження народних ремесел, українського самобутнього фольклору, вшанування майстрів декоративно-ужиткового мистецтва і надання їм можливості продемонструвати свої роботи дійсно необхідна, в першу чергу для нас як українців. Втратити колись набуті народом знання ми не маємо права, і «Музейні гостини» не тільки дозволили популяризувати народні ремесла, вони підняли власне сам авторитет музею на якісно новий рівень, як і авторитет міста Рівне загалом.

Разом з тим для залучення якомога більшої кількості відвідувачів музею окрім традиційних методів науково-освітньої роботи став використовувати і не зовсім традиційні. Це в першу чергу різноманітні тематичні екскурсії, екскурсії подорожі, екскурсії-казки для дітей дошкільного віку. Зокрема такі як «Музейні цікавинки», «Віконечко у природу», «Любій малечі про музейні речі». Такі екскурсії дозволяють дітей привчити до поведінки в музеї, шанобливого ставлення до пам'яток культури, зацікавити їх нашим минулим і одразу ж задовольнити цікавість та просто гарно провести час із користю для себе. Також для дітей цієї вікової категорії розроблені окремі історичні заняття, які дозволяють краще зрозуміти роль експоната і важливість його збереження у музеї. Це «Віконце в історію», «Козацькому роду нема переводу», «Історія міста Рівне», «Що вміли наші предки», «Звідки прийшла книга».

Для дітей молодшого шкільного віку розроблено іншу екскурсію: «Твій друг – музей». Під час такої екскурсії для дітей розповідається історія нашого

краю не в грайливій (як у попередніх прикладах), а в більш серйозній формі, тому що діти до екскурсії підготовлені вчителями та набутими знаннями у школі.

Окрім того, у Рівненському обласному краєзнавчому музеї регулярно проводяться різноманітні виставки робіт талановитих майстрів, експонатів з інших музеїв, презентації, конференції, вечори пам'яті, творчі вечори тощо.

Щорічно в музеї проводиться науково-практична конференція, на яку запрошуються спеціалісти з України та зарубіжжя. Результатом конференції є випуск збірок наукових статей «Наукові записки Рівненського обласного краєзнавчого музею» (16 збірників). Щорічно, за різною тематикою, проводяться наукові читання, круглі столи та семінари. Крім традиційних екскурсій та лекцій, використовуються нові методи роботи з відвідувачами різних вікових категорій. Це музейні свята, тематичні вечори, нічні екскурсії, презентації друкованих видань та фільмів, зустрічі з відомими особистостями тощо [5].

Щорічними стали музейні свята «Об'єднані серця» для дітей з особливими потребами, «День зустрічі птахів» та мистецькі виставкові проекти «Свято однієї вулиці» (вул. Поштова, 16 Липня, Коперника), «Мистецтво одного села» (спільно з Центром народної творчості), «Золоте сузір'я». Музейні освітні програми для дітей різного віку та молоді «Твій друг – музей», «Музей – школі» та інші сприяють донесенню підростаючому поколінню інформації про народ України, його історію, культуру та необхідність збереження історично-культурної спадщини [7; 8].

Отже, як ми бачимо, РОКМ активно займається не лише роботою зі збереження експонатів, але й із залученням відвідувачів, проводить найрізноманітніші заходи, які б відповідали когнітивним, рекреаційним, соціальним, інформаційним потребам гостей музею. Більше того, дякуючи фестивалю народної творчості «Музейні гостини», РОКМ збирає біля себе не тільки талановитих майстрів, а й усіх жителів та гостей міста.

Таким чином йому вдається популяризувати українське, вшановувати працю майстрів декоративно-ужиткового мистецтва, даючи їм можливість показати свої творіння і водночас пишно відзначити Міжнародний день музеїв. Тому, якщо говорити про розвиток – він очевидний, тим паче, що в епоху інтернет-простору зацікавити людей доволі важко. Перспективи у музею, звісно, є, адже однією із її умов є власне попередній пункт – розвиток, а з цим у музею все в порядку.

Якщо РОКМ не зупинятиметься на досягнутому і далі буде невтомно розвиватися, впроваджувати нові форми роботи, можливо, нові фестивалі, залучатиме до вже існуючих проектів цікавих, талановитих людей, проводитиме археологічні роботи, то якісно виросте у професійному плані і через декілька років ми його просто не впізнаємо! Це дасть нам шанс зробити свій музей одним із кращих прикладів для наслідування.

Список використаних джерел:

1. Рівненський обласний краєзнавчий музей (до сторіччя першого музею в Рівному). Проспект., Рівне: «Волинські обереги». 2006.
2. Мушировський В. Сторінки історії музею / *Наукові записки Рівненського обласного краєзнавчого музею*. Вип. I., Рівне. 1996. 7-11с.
3. Луц В., Морозова О. Рівненський обласний краєзнавчий музей 1940-1941 рр. (за документами Державного архіву Рівненської області) / *Наукові записки Рівненського обласного краєзнавчого музею*. Вип. XIII., Частина 2, Рівне. 2015. 169-187 с.
4. Шлапак Л. Рівненський обласний краєзнавчий музей. Сторінки історії (1944-1975 рр.) / *Наукові записки Рівненського обласного краєзнавчого музею*. Вип. XVI., Рівне. 2018. 187-190 с.
5. Шахматова Л. Музейний літопис (директорат та завідувачі фондами в 1944-1985 рр.) / *Наукові записки Рівненського обласного краєзнавчого музею*. Вип. IV., Рівне. 2006. 29-32 с.
6. Бухало Г. Рівненський обласний краєзнавчий музей. 1963-2006 рр. / *Наукові записки Рівненського обласного краєзнавчого музею*. Вип. IV., Рівне. 2006. 16-23 с.
7. Булига О. Творці музейного дивосвіту / *Наукові записки Рівненського обласного краєзнавчого музею*. Вип. 2., Рівне. 2005. 39-43 с.

8. Булига О. Музейна справа в Рівному. Погляд у минуле. Сучасні проблеми та перспективи / *Наукові записки Рівненського обласного краєзнавчого музею*. Вип. IV., Рівне. 2006. 9-10 с.
9. Юрчук О. Музейний літопис – 2016-2017. Багатоаспектність музейної діяльності / *Наукові записки Рівненського обласного краєзнавчого музею*. Вип. XVI., Рівне. 2018. 152-168 с.

Ковтун Анна

**магістрантка кафедри образотворчого мистецтва
Полтавський національний педагогічний
університет імені В. Г. Короленка**

ПЕДАГОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ КВІЛІНГУ

Квілінг – мистецтво виготовлення плоских або об’ємних композицій зі скручених в спіральки, довгих і вузьких, смужок паперу. З таких паперових спіралей створюють квіти та візерунки, які потім використовують зазвичай для прикраси листівок, альбомів, подарункових упаковок, рамок для фотографій та ін. [3].

Назва техніки прийшла до нас з англійської мови quilling, (від слова quill «пташине перо»). Ця техніка виникла в Європі на рубежі XIV- XV століть. Саме за допомогою пташиного пір’я середньовічні черниці накручували папір з позолоченими краями. Такі вироби виглядали, як справжня філігрань – старовинна ювелірна техніка. Тому квілінг називають ще паперовою філігранню, або скручуванням з паперу [3; 4]. Історія походження квілінгу розповідається тільки в літописах та історичних нарисах, адже до наших днів збереглося мало середньовічних шедеврів. Причиною тому служить недовговічність і неміцність паперу. Зараз якість паперу зросла в кілька разів, що дозволяє створювати за допомогою скручування паперу декоративні панно до інтер’єру, декоративно-ужиткові речі та багато іншого [3; 4]. Про філігранну обробку паперу було відомо ще в Стародавньому Єгипті, жителі якого для